

TISZA-VIDÉKI UJSÁG.

Szeged, 1849.

24-dik szám.

Márczius 28-kán.

Megjelenik hetenkint kétszer: szerdán és szombaton. — Előfizetési díj: Szegeden házhoz hordva, ugyszinté vidékre postán borítékba küldve: negyed évre 1 for. 20 krj., fél évre 2 for. 20 kr., egész évre 4 for. pengő p. — Előfizetni lehet: helyben a tudakozó intézetben és a kiadónál; vidéken pedig a postahivatalok- és könyvtárosoknál. — Mindennemű hirdetések felvételnek; háromszor hasábzott sorért 2 pengő krajczár számítatik. — Vidéki hirdetményeket biztos alkalommal vagy bérmentve a beiktatási díjjal kérjük beküldetni.

Előfizetési felhívás.

Folyó hó végével a „Tiszavidéki ujság“ első évnegyedi folyama letelvén, — az olvasó közönséget további előfizetésre a fentebbi feltételek mellett tisztelettel felhívja

Molnár Pál,

a Tiszavidéki ujság szerkesztője s kiadója.

Erdélyi hírek.

SZEBEN márcz. 13-án. — A számos ágyúk, töltések és ruhaneműeken kívül, mellyek a hadseregnek a legjobb szolgálattal teendik — e város elfoglalásával még azon nagyszerű haszon is háromlik az egész szabadság ügyére, hogy a bevonulás alkalmával Bem az angol consulates egy ügyvivőjével találkozott, kit kormányja egyedül a végből küldött Szebenbe, hogy a muszka közbenjárást szemmel kísérje, ha valjon beleereszkedik-e a csatázásba vagy nem, — s a szebeni harcban meggyőződén, hogy jobbara orosz erő ellen küzdött seregünk — tegnap fővezérünkkel értekezés után elindult kormányának hivatalos jelentését megteendő. Ezek után bizton lehet remélni, hogy az oroszok Erdélybe többé benyomulni nem fog, mivel az angol kormány olly intézkedéseket fog tenni; mellyek által az orosz közbenjárás meg fog szűnni.

BEM f. hó 16-án seregét Szebenből kiindítván, annak egyik részével Verestoronny felé vonult az oroszok üldözésére, másik részét pedig Czecz ezredes ur vezérletére bízván, a

Brassó felé vonuló nagyobb osztrák sereg ellen küldötte. A- azon nap este sikerült tábornokunknak a verestornyai szoros birtokába jutni, honnan seregünk jöttére rövid ideig tartó harc után az egész vegyes orosz és osztrák erő iszonyu rendetlen futással az országból kifutott. Ezen sereggel együtt kifutottak Oláhországba Puchner, Pfersmann, Greser és Jovich ellenséges tábornokok, menekülésüket egyedül futásban találhatván. Mai nap tábornokunk olly intézkedéseket tett, hogy az ellenség ezen szorosan többé be nem törhet. — Czecz köztiszteletben álló derék ezredesünk feladatát mint mindég derekasan teljesíti, mert a Brassó felé vonuló ellenség által Girelsaunal felbontott híd rövid idő alatt helyre állittatván előcsapatával már Frekkbe vonult, hol az ellenséges erő utócsapata létezet. A fő ellenséges erő Fogagarason van nagy ijedségben zavarban, élelem nélkül s fáradtan. — Illy kedvező körülmények közt rövid idő mulva Brassó szinte birtokunkba lesz. Tábornokunk kevés óra mulva indul innét Brassó felé utólérendő Czecz ezredes ur vezérlete alatt álló seregét. Sok fegyver birtokába jutottunk, mellyet a futó ellenség elhanyag, hasznát fogjuk venni. Ujra

19.
849.

megérte tehát dicső tábornokunk, hogy a híres kozákok Paschol (fuss, fuss) kiáltások közt másodszor szaladtak üldöző keze elől. — Nem sokára Brassóból fogunk önnök irni.

Legujabb.

Eppen most érkezett a következő tudósítás: Bem tábornok Szebenben elfoglalt 21 ágyút, 6000 ágyútöltényt, 1 millió gyutacsos puskatöltényt, 500 puskát, 150 mázsa lőport, 2 törzs tisztet, 14 német s muszka tisztet, 500 közvétezt, 123 sebesült van a kórodában. A mi veszteségünk 5 halott s 35 sebesült. A gaz Benigni német újságírók koscsijában lőtték meg, midőn éppen indulóban volt.

(Honv. u.)

Az özvegy.

Az est sugárinál
Sorvasztó bú között
Egy ifjú özvegy ült
Árnyas füzek mögött:
Arczán az elhaló
Napnak sugárai,
Szív gyötrelmeinek
Valának másai.

Hiában nyitá meg
Panaszra ajkait,
Elvérzett a csatán
Ki érté sohajt;
S most árva mint a fűz,
Melly rá árnyat vetett,
Aggodva tünődék
A bús jövő felett.

S a mint eként mereng, —
A széde kis Gyula,
Égő szerelminek
Egyellen záloga —
Feledve játékit
Anyjához simula, —
S illy édes szókra nyil
Angyal szép ajaka:

„Anyám édes szülöm
Ne sirj szünetlenül,
Hisz elvérzett atyám
Hazánkért üvezül;
És nem te mondtad-e?
Hogy nekem még van ám
Ott a magasban fenn
Egy másik jó atyám!

Ez felügyel reánk
Elhunyt atyám helyett,
Ha vész borulna ránk
Ő nyujt segéd kezét.
És majd ha nagy leszek,
S fegyvert ragadhatok,
Én is védem hazám,
Vagy mint ő meghalok.“

E szókra az anya —
Feledve sérelmét,
Kebléhez felfogá
Édesen gyermekét, —
S áldá az ég kegyét,
Hogy gyászos napjain
Egy új remény virul
Hű férje hamvain.

Sz. M.

Hazai hírek.

SZEGED márcz. 26-án. Mai napon ismét egy rácz fészeknek vetettünk üszköt podváira. Ugyanis a körünkben tanyázó hadi-erőt Igmándi alezredes ma reggel Gyála falu alá vezette. Itt ugyan sánczokkal nem találkoztunk; de a vedresházi erdő és a szőlő-dombok a gazoknak kedvező védhelyekül szolgáltak, s itt makacsabb ellentállással találkozott seregünk. Azonban mintegy két órai heves tüzelés után sikerült a rablókat tovaűznünk. A megriadt ráczhad a közel fekvő Rác-Kereszturt is odahagyta, népével együtt elhúzódván a főfészekre Török-Kanizsára. Mintegy 30 fogoly, több fegyver s parasztkocsi, — egy nagy császári löporoszekér került birtokunkba. Gyála felgyújtott, Keresztúr azonban üresen találtatván, sértetlenül hagyatott.

Nem is reméltük, hogy minden ovatosságunk s mérsekletünk mellett is, valakinek újságunkkal elrontsuk étvágyát. S ime már két ízben bizonyos harczfiak egynemelly igénytelen közléseinkért, részint a tanács, részint a védbizottmány utján csaknem lecsépeletnének bennünket, ha szerencsénkre azon értelmes uri emberek egy kissé higgadtabb ésszel nem veszik az ügyet fontolóra, s épen a panaszkodókat rendre nem utasítják. A szabadság bajnokai nem lehetnek gyűlölői az ovatosan kezelt nyilvánosságnak, nem lehetnek ellenségei a sajtó-szabadságnak; és ugyhiszük, ők nem szorulnak mellékes útközi piszkálódásokra, kivált ha becsületökben sértve érzik magokat, — miután léteznek sajtótörvényeink. Kinek velünk baja van, e téren mindenkor készen fogadjuk; még eddig senkinek czáfolatát vissza nem utasítottuk; a mellékes és helytelen utakat pedig, mint a törvény-tapodás eszközeit kerülni, s az olyanokkal élőket a nyilvánosságnak bemutatni el nem mulasztandjuk.

SZENTES márcz. 13-án. — A szabadság vérnélküli napját mi is megünnepeltük. Kül fény, elragadó kül színezet nem volt ugyan ünnepünk pompájában: de szabadságért lángoló érzelmeink általános lelkesültségben tükrözödték. Benső komolyság emelte ünnepünk nagyszerűségét

és magasztosságát; mindenki arcán hazafiai érzelem lángolt, melyet keblében kiki önmaga, nem mások szavai gyúlasztottak. Igen mert nem hallánk lelkes szavakat, nem volt, ki honérmű kebleinket a szabadság, a magyarok' istenéhez fölemelni akarta, vagy tudta volna; nem volt, ki e nap' nagyszerűségét és fontosságát egész méltósága, és főségiben fölmutatta volna. Márcz. 14-én közgyűlés tartott, mely a szabadság' napját másnap 10 órakor hálaímaival, és a tárgy nagyságához méltó beszéddel ünnepeltetni rendelte. E határozat az 5 vallás felekezetű papokkal tudatott, kik ennek teljesítését, a római kath. papon kívül — ki ezért közgyűlésileg a kormánybiztosnak följelenteni, javai pedig zár alá tétetni, rendeltetett — elfogadták. A nép a határozott órára példátlan lelkesedéssel sietett a reformáltak egyházába hálát adni istennek, s hazánk jelen körülményiről világosító, és buzdító szónoklatot hallani: de az epedve várt lelkesítő szózat, melyet a közgyűlés is rendelt, — elmaradt. Városunk' népe utolsó csep vérig él, hal a hazáért; kár, hogy nincs, ki a keblünkben rejlő, szabadságért lángoló érzelmeinket a haza jelen körülményeihez képest kifejleszteni, s fölhasználni tudná. Ha a jó ég egy jelen korunk szellemét, és lelkét ismerő népvezért, népbarátot adand; e népes magyar város első ragyogású csillaga leendő a szabad magyar honnak.

15

Külföldi hírek.

Az osztrák zsarnokság minden áron arra törekszik, hogy elzárja közlekedésünket a külfölddel, nehogy a népek kölcsönös érintkezéseik által egymástól ösztönyt, s táplálékot nyerjenek a szabadság kivívására; sőt inkább azon van, hogy a népeket egymás között összeveszítse, miszerint ez által a népek egymástól minél távolabb tartassanak, és így a szabadságra törekvő népeket egyenként könnyebben leigázhassa. Mióta szabadság-harcunk foly, e zsarnok hatalom végkép elszigetelt bennünket a polgáriasodott világtól; egy részről hogy ne tudhassuk az európai eseményeket; más részről hogy ne láthassa Európa ama borzasztó ármányt és gazságot, mellyel hazánk leigáztatni céloztatik; hanem inkább, hogy a zsarnok hatalom maga, s bérlett hírkövcsai által irányunkban az európai közvéleményt megvesztegethesse. — Azonban használni fogunk minden alkalmat, hogy itt ott kipillantassunk a külföldi eseményekre, s magunkat e részben is némileg irányozni tudhassuk.

AUSTRIA. Tudva lesz olvasóink előtt, mikép az osztrák ministerium a népek leigázására 80 milliónyi kölcsönt tervezett, mit a kremziri országgyűlés nagy nehezen megszavazott, s midőn arra került a sor, hogy ki fogna kölcsönözni, Rothschild, Sina s több bankérok vállalt vonítottak, s egymás szemébe néztek, de zsebébe egyik sem akart nyulni. Ugyan ki is fogna a hitelt-vesztett Ausztriának kölcsönözni? Ekkor a ministerium kényszerített kölcsönt követelt, de ez ellen az országgyűlés erélyesen felkelt, s azt meg nem szavazta. Windischgrätz a kápolnai csata

alkalmával — mellynek folytában ő herczegsége katonáival s ágyú-ütegeivel Pestig meg sem állott — egy kevésse időnek előtte futárt köldött Olmüczbe olly tudósítással, hogy a magyar hadsereg már tökéletesen megvan semmisítve, a párt-ütés főnökei elfogva, Debreczen bevéve, és a magyar országgyűlés szétverve. Az ifju császár épen templomban vala, s ezen örvendetes hírek vételével azonnal parancsot adatott, hogy a jámbor osztrák országgyűlés Kremzirtől szétkergettesék, s a szabadelmű s népszerű követek közül többen befogattassanak. Ő császársága istentől leszármazott hatalma kuforrásából, birodalmának s hön szeretett népének — tulajdonképen birka nyájának — egy alkotmányt levelet adott, melly folyó hó 7-én hirdettetett ki. Ezen császári alkotmány-levelebe Magyarország is bele foglaltatik, s e részben olly intézkedések tétettek, hogy az országban nemcsak minden nemzetiségek és divatozó nyelvek elkönyöztessenek, hanem maga az ország is eldaraboltassék: a szerb vajdaságnak, értvén Bánátot és Bácskát, külön intézmények biztosítottak; Horvát és Tótország a tengerpart vidékével s Fiumével együtt Magyarországtól elszakítottassék; Erdély nagyfejedelemsége Magyarországtól szinte teljes függetlenségben tartassék, sőt ott a szász nemzetnek külön jogai is biztosítottassanak; végre a határvidék katonai rendszérében egyedül a császári hatalomnak legyen alárendelve. — Ime a magyar alkotmányt és törvényeket, miket 14 osztrákházi király esküvel pecsételt meg, — most azon háznak egy akaratlanküli csemetéje, mennyire becsüli! Ezt is az osztrák törvényszeretet hozza magával. — A császári suhancznak seregei; mint testi lelki jóbarátok betették lábukat Budára, — és most ők, kik a törvényesség és jogosság visszaállítását hirdették, török basakint menydörögve uralkodnak. Merő barátságból a magyar érzelmeket kinozzák, gyilkolják s börtönbe záják; — merő barátságból az erődús ifjuságot Olasz- s Csehországba sárga-fekete zászlók alatt harcolni elhurcolják; — merő barátságból mindent mi elébök akad, pusztítanak, rabolnak s felgyújtanak. Legujabban azonban ő herczegsége merő legbensőbb őszinte atyai kegyelemből rablási kiváltságos rendelettel tisztelte meg az osztrák hadsereget. Illyen az osztrák barátság s jóakarát, így tartják tiszteletben az ártatlanokat, s a jogosságot és törvényességet az osztrák fegyverek.

OLASZORSZÁG. — Lombardiában Radeckzi vas kézzel törekszik leigázni a népszabadság törekvéseit; azonban Helveczia határain tekintélyes francia hadsereg áll készen, melly minden perczen elborithatja Lombardia sikkait. — Rómában tudjuk, miszerint utóbbi években maga a pápa tüzte ki a szabadság-zászlót, de miután ezt később maga is megbánta vagy megsokallotta, utóbb rögtön eltávozott. Erre a nép kikiáltotta a köztársaságot, a pápának világi hatalmát ünnepélyesen eltörlötte, s új kormányt állított. A pápai czimerek és jelek minden magán és köz épületekről leszedettek, kivéven a templomok — zárdák — s más ájtatos intézeteket. Péter templomában nagyszerű „Te Deum“ tartatott, és minthogy a papság a szent szolgálatok teljesítését megtagadta, egy tábori pap misézett, s

mellette fáklyás katonák szolgáltak. — Bologna-, Toskána- és Florencziában a köztársaságot szinte kiáltották, s a szabadság-fát elültették. — Ugy hirdik, hogy a pápa világi uralmának helyreállítására egy osztrák hadsereg már benyomult volna a római birodalomba.

NÁPOLY királya, ki az alkotmány adása és visszavétele által annyiszor megcsalta népeit, nem hagyott fel szándékával, hogy Sziciliát újra leigázhassa. Azonban a francia és angol hajóhadak közbenjárásra készen állnak, s ekép ezen ügy — a nevezett hatalmasságok beavatkozása nélkül nem fog elintéztetni.

SARDINIÁBAN egynemmeliek békés egyezkedést remélnek Austriával az Angol és Francia közbenjárultával, — azonban Károly Albert kimondá, miszerint ellenkező esetben el van tőkélve a harcot minden kitelhető erővel Austria ellen folytatni. (Közl. és Alf. h. után.)

Felhívás a szegedi lakosokhoz.

Polgártársak! A nemzet kormánya által mint történetíró a végből küldtettem ki, hogy az eddigi események, mozgalmak, s harcok színhelyein megjelenve, mind azon a-

datokat, s ismereteket megszerezzen, mellyek szerint szabadság harcunk igaz s teljes története összeállítható. Feladatom lévén a csaták színhelyein személyesen megjelenni, a mi ezentul történendik, mint szemtanú kísérendem, s irandom le. A multakra nézve, mik különösen Temesvárt, Kikindán, Lugason s Károloviczon, s Szegeden történtek, csupán egyes szemtanuk s a mozgalom tényleges részvevőitől szerezhetem meg a történetek hű, körülményes, s hiteles rajzát: —

Főlszólítalak tehát ezennel benneteket, hogy a mit az eddig lezajlott események menetéről tudtok, szóval, vagy mit még örömebb veszek, irásban velem mielőbb sziveskednétek közölni. Kiküldetésem célja a jelen, s utókor közös nagy érdeke, s azért a mit nagyszerű munkám előmozdítására teendetek, egyegy vilagitó szál leszen azon szövétnekben, melly nemzetünk közéleté s a szabadság oltára felett lángoland.

Lakásom szabadságtér, Götz gyógyszerész házában első emeleten. — Szegeden 1849. márcz. 22-én.

Mészáros Károly,

hivatalosan kiküldött történetíró.

H I R D E T É S E K.

Előfizetési hirdetés.

A Debreczenben, hetenként háromszor, vasárnap, kedden, s csütörtökön megjelenő „Alföldi hírlapra“, az april 1-től junius végeig tartó évnegyedre előfizethetni helyben 1 fr 5 krjával, — vidéken postán küldve hetenként háromszor 2 frt 24 krj pengőben. Előfizethetni minden áladalmi posta hivatalnál.

(1—3)

Egy becsületés jellemű családos ember iczés bormérőnek ajánlkozik. Bővebb értesítést ad a tudakozódó-intézet.

(2—3)

Ház eladás

Szücs Mihál és Rieger Antal urak háza közti Gurgel Mihál féle ház — mellyben 9 szoba, 2 konyha, 1 élőkamra, 1 pincze, 6 lónak való istálló, 10 kocsinak való kocsiszin és magtárpaddás van — szabadkézből eladó. — A vételi árnak két harmada azonnal lefizetendő; egyebekről értekezhetni a háztulajdonosnál.

(1—3)

Eladó

két jó ló szerszámostól és egy könnyű új kocsi. Megtekinthető tulajdonosánál Batternai őrnagy — néhai főtábori igazgató özvegyénél. Lakik a „Kossuth utcában Béró ház 2-ik emeletében. (2—3)

Árverési hirdetés.

Szeged és környékén össze vont tábornak f. év april 10-iktől leendő ellátása iránt, Török Gábor tábor ellátási kormánybiztos ur rendeletéből Szeged városi polgármester ur elnöklete alatt f. 1849-ik évi márczius 31-én reggeli 10 órakor a városháznál nyilvános árverés fog tartatni, melly árverésre a vállalkozni szándékozók elegendő biztosítékkal ellátva ezennel meghivatnak. — Szeged márczius 21-én 1849.

(2—3)

Kovács László,

szegedi élelmezési biztos.

Bérbeadandó lakás.

Két szoba, konyha, istálló, kocsiszin és fakamra Sz.-György naptól fogva bérbeadandó Hoffer Károly ur házában, rókus és belváros szélén. (1—3)

Egy lakás,

Melly két szoba-, konyha- és fakamarából áll, Sz.-György naptól fogva bérbeadandó Rózsa fi Imre ur házában rókus és belváros szélén. (1—3)

Bérbeadandó

Két csinos lakás Pintér János városi főpénztárnok ur házában belvárosban. (1—3)

Egyes szám ára 2 váltó garas.

Felelős szerkesztő és kiadó Molnár Pál. — Nyomatja Grün János.